

ΠΕΚ ΠΑΤΡΩΝ

ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΝΕΟΔΙΟΡΙΣΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ Α/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ:

Προγραμματισμός διδακτέας ύλης και εκπόνηση σχεδίου μαθήματος

ΤΙΤΛΟΣ:

Ευέλικτες δραστηριότητες δημιουργικής διδασκαλίας για την γραφή, αναγνώριση και ενσυνείδητη επεξεργασία

του δίψηφου φωνήεντος ου

Αργοστόλι 10/11/2010

ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΡΙΑ : Φυτοπούλου Αλεξάνδρα

ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: Ιωαννίδου Παρθένα

Καττάμη Κίκα

Φυτοπούλου Αλεξάνδρα

(χρησιμοποιήθηκαν και ιδέες των συναδέλφων Τζημαγιώργη Δήμητρας και Χαλκιά Γιώργου)

ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΣΧΕΔΙΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Για την εκμάθηση του δίψηφου φωνήεντος "ου"

Εισαγωγικά σχόλια:

Γλώσσα Α΄ Δημοτικού: Βιβλίο του Δασκάλου (σελ.29)

Θεματική ενότητα Α4 (με 7 υποενότητες):

Λεξικογραμματικός στόχος: Γραφή, αναγνώριση και ενσυνείδητη επεξεργασία των φθόγγων-γραμμάτων Ου, Β β, Ω ω, Δ δ, Φ φ, Ξ ξ, Ψ ψ (όλα τα άλλα γράμματα της αλφαβήτας έχουν διδαχθεί στις προηγούμενες ενότητες)

Επικοινωνιακός στόχος:

- Ανάπτυξη επιχειρηματολογίας
- Εξοικείωση με λόγο των παραμυθιών
- Εξοικείωση με κειμενικά είδη: ευχετήριες κάρτες, οδηγίες κατασκευής
- Χρήση λεξιλογίου σχετικά με τον καιρό
- Έκφραση συναισθημάτων*
- Πρώτη επαφή με τη διάκριση πεζού, περιγραφικού, εικονογραφημένου κειμένου

(διάρκεια 15-20 ώρες)

- Ο στόχος αυτός υπάρχει σε όλες τις ενότητες. Στη συγκεκριμένη δίνεται μεγαλύτερη έμφαση.

**ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ
ΤΟΥ ΔΙΨΗΦΟΥ ΦΩΝΗΕΝΤΟΣ «ΟΥ».**

ΣΤΟΧΟΙ:

Γνωστικοί:

- Να μάθουν το δίψηφο «ου», να το αναγνωρίζουν, να το διαβάζουν, να το γράφουν, να το κατακτήσουν φωνολογικά και γραφημικά.
- Να γνωρίσουν ότι το δίψηφο φωνήεν «ου» αναπαριστά έναν ήχο (φώνημα) της προφορικής γλώσσας.
- Να βρίσκουν λέξεις με «ου»
- Να διαβάζουν και να γράφουν τις συλλαβές με «ου».
- Να καλλιεργήσουν τον προφορικό λόγο μέσω του διαλόγου.
- Να καλλιεργήσουν την αναγνωστική τους ικανότητα.

Συναισθηματικοί:

- Να βιώσουν με χαλαρό και ευχάριστο τρόπο την εκμάθηση του «ου» με ψυχαγωγικές δραστηριότητες. Να εκφράσουν συναισθήματα χαράς, ικανοποίησης, λύπης, στεναχώριας, απογοήτευσης όπως αυτά προκύπτουν μέσα από το παραμύθι, βάζοντας τον εαυτό τους στη θέση των ηρώων της ιστορίας μας (ενσυναίσθηση)

Ψυχοκινητικοί:

- Να αναπτύξουν τη φαντασία τους και τη δημιουργική τους σκέψη.
- Να καλλιεργήσουν τις λεπτές κινητικές δεξιότητες.
- Να εκτελούν διάφορες κινήσεις συντονίζοντας τα μέρη του σώματός τους.
- Να αποδώσουν το δίψηφο φωνήεν με κινητικές και μουσικοκινητικές δραστηριότητες, ώστε να μπορούν και γραφοκινητικά να το εμπεδώσουν σωστά, αφού αρκετά παιδιά μπερδεύουν τη σειρά των δύο γραμμάτων.

ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ:

Καρτέλες με λέξεις και εικόνες σχετικές με την ιστορία, βιβλία και φωτογραφίες τρένου, περιοδικά, κασετόφωνο, κασέτες, μουσικά αυτοσχέδια όργανα, χαρτόνια για τη δημιουργία του τρένου, κόλλες και μαρκαδόροι, χρήση Η/Υ, power point.

ΑΦΟΡΜΗΣΗ:

α) Διέγερση της προσοχής του παιδιού

Ο/η εκπαιδευτικός μπαίνει στην τάξη και λέει στους μαθητές πως χρειάστηκε να ταξιδέψει με τρένο το Σαββατοκύριακο. Τα ρωτάει αν:

α) όλα τα παιδιά γνωρίζουν τι είναι το τρένο

β) πώς είναι (περιγραφή - βαγόνια, μηχανή)

γ) τι μεταφέρει (ανθρώπους, εμπορεύματα, ζώα) κι

δ) αν έχουν ταξιδέψει ποτέ με τρένο και πώς τους φάνηκε το ταξίδι.

(Μπορεί να τους δείξει βιβλία γνώσεων ή φωτογραφίες σχετικά με τρένα.)

β) Ανάκληση των προηγούμενων στοιχείων ή δυνατοτήτων

(αναγνώριση των φωνημάτων ο και υ)

Στη συνέχεια ζητάει από τα παιδιά να σηκωθούν και να σχηματίσουν ένα τρενάκι στην τάξη, μπαίνοντας στη σειρά και πιάνοντας ο ένας τη μέση του μπροστινού του παιδιού. Τα αφήνει να κινηθούν και τους ζητά, αν ήδη δεν το κάνουν, να παράγουν και τους ήχους που κάνει το τρένο. Οι ζητούμενοι ήχοι που μπορούν να ακουστούν είναι «Τσαφ - τσουφ» και «του - του». Γράφει τους ήχους αυτούς στον πίνακα και χρωματίζει το φθόγγο «ου» ζητώντας από τα παιδιά να μαντεύσουν το φθόγγο.

γ) Πληροφόρηση του παιδιού για το στόχο μάθησης

Ο/η εκπαιδευτικός ζητά από τα παιδιά να επιστρέψουν στη θέση τους γιατί ακολουθεί ένα παραμύθι με ένα διαφορετικό τρένο. Τα ρωτά αν θέλουν να το ακούσουν.

Μετά την καταφατική απάντηση που θεωρούμε πως θα δώσουν τα παιδιά, ο/η εκπαιδευτικός αρχίζει την ανάγνωση της ιστορίας - παραμυθιού. Στον πίνακα βρίσκονται ήδη καρτέλες με εικόνες και λέξεις σχετικές με το παραμύθι. Ακόμη, μπορεί το παραμύθι να έχει τη μορφή βιβλίου εικονογραφημένου ή να προβάλλεται ως power point, ώστε να μπορούν να βλέπουν όλα τα παιδιά ταυτόχρονα με την ανάγνωση - διήγηση στοιχεία του κείμενου (επαναλαμβανόμενα μοτίβα) και εικονογράφηση.

δ) Παρουσίαση του υλικού προς μάθηση

Το τρενάκι ο Τσαφ Τσουφ

Ήταν μια φορά ένα τρένο πολύ παράξενο και ιδιότροπο. Το όνομά του ήταν Τσαφ και το επώνυμό του Τσουφ. Τα παιδιά το φώναζαν Τσαφ Τσουφ. Η παραξενιά του ήταν πως ήθελε να μεταφέρει μόνο όσους στο όνομά τους είχαν τη φωνούλα «ου», που ήταν η αγαπημένη του αφού την είχε στο επώνυμό του.

Συμπαθούσε ιδιαίτερα το «ου» και για έναν ακόμη λόγο. Γιατί τη φωνούλα αυτή τη σχημάτιζαν δύο γράμματα και όχι ένα όπως τις περισσότερες. Θαύμαζε το «ο» και το «υ» που όταν βρίσκονταν μαζί ήταν τόσο αχώριστα, που για να το δείξουν άφηναν τις φωνούλες τους και έκαναν μια άλλη, το «ου».

Κάθε φορά, λοιπόν, που ο Τσαφ Τσουφ έμπαινε σε ένα σταθμό φώναζε με τη μηχανή του «Του τουου»!!!

(Ζητάμε από τα παιδιά να μιμηθούν τον ήχο της μηχανής του «Τσαφ Τσουφ».)

Μια μέρα ο Τσαφ Τσουφ ξεκίνησε για ένα μεγάλο ταξίδι.

Πρώτος σταθμός η Φρουτούπολη. «Του τουου!!» σφύριξε ο Τσαφ Τσουφ.

Τα φρούτα μόλις τον είδαν άρχισαν να τραγουδούν:

«Να τος ο Τσαφ Τσουφ!

Η μηχανή του παφ και πουφ!»

Όλα τα φρούτα μαζεύτηκαν στο σταθμό. Ήθελαν να ταξιδέψουν με τον Τσαφ Τσουφ, να γνωρίσουν μέρη μακρινά.

- Όχι, όχι όλα τα φρούτα, είπε ο Τσαφ Τσουφ. Μόνο αυτά που έχουν στο όνομά τους τη φωνούλα «ου» που είναι η αγαπημένη μου!!!

- Μα δεν ξέρουμε αυτή τη φωνούλα, ούτε κι αν υπάρχει στο όνομά μας, είπαν τα φρούτα!

- Μη φωνάζετε και μη σπρώχνεστε, γιατί θα γίνετε φρουτοσαλάτα είπε ο Τσαφ Τσουφ. Κάτι θα σκεφτούμε!

(Ο/Η εκπαιδευτικός ρωτά τα παιδιά αν μπορούν να βοηθήσουν τα φρούτα λέγοντας ποια μπορούν να ανέβουν στο τρένο. Τα παιδιά, με τη βοήθεια εικόνων, ξεχωρίζουν τα φρούτα όπως καρπούζι, φράουλα, βατόμουρο, μούσμουλο, μούρα κ.ά. ή προσθέτουν κι άλλα που γνωρίζουν άσχετα αν υπάρχει η ζωγραφιά τους.)

- Σε ποιο βαγόνι να ανεβούμε; Ρωτάνε τα φρούτα που στο όνομά τους υπάρχει το «ου».

- Στο πρώτο βαγόνι, απαντά ο Τσαφ Τσουφ!

Όταν όλα τα φρούτα ανεβούν, το τρένο ξεκινάει και τα παιδιά τραγουδούν:

«Φεύγει φεύγει ο Τσαφ Τσουφ!

Η μηχανή του παφ και πουφ!

Φεύγει πάει μακριά

με τα φρούτα συντροφιά!»

(Στο δεύτερο σταθμό ο/η εκπαιδευτικός παρακινεί τα παιδιά να συμπληρώνουν μόνα τους το παραμύθι, ειδικά τα επαναλαμβανόμενα μοτίβα)

Δεύτερος σταθμός, η Ζωούπολη. «Του τουου!!» σφύριξε ο Τσαφ Τσουφ μπαίνοντας στο σταθμό της πόλης. Τα ζώα μόλις τον είδαν άρχισαν να τραγουδούν:

«Να τος ο Τσαφ Τσουφ!

Η μηχανή του παφ και πουφ!»

Όλα τα ζώα μαζεύτηκαν στο σταθμό. Ήθελαν κι αυτά να ταξιδέψουν.

- Όχι, όχι όλα τα ζώα, είπε ο Τσαφ Τσουφ. Μόνο αυτά που έχουν στο όνομά τους τη φωνούλα «ου» που είναι η αγαπημένη μου!!!
- Μα, δεν ξέρουμε αυτή τη φωνούλα ούτε κι αν υπάρχει στο όνομά μας, είπαν τα ζώα!
- Μη φωνάζετε και μη σπρώχνεστε, είπε ο Τσαφ Τσουφ και σκεφθείτε τι μπορούμε να κάνουμε.

(Ο/Η εκπαιδευτικός ρωτάει τα παιδιά αν μπορούν να βοηθήσουν τα ζώα με «ου» να ανέβουν. Ποια ζώα μπορούν να ανέβουν; Αν τα παιδιά δυσκολεύονται τους δείχνει καρτέλες για να ξεχωρίσουν αυτά που το όνομά τους έχει «ου», όπως γουρούνι, κουνέλι, αλεπού, κούκος, γαϊδούρι, πεταλούδα, κουκουβάγια, κουνούπι, πούμα κ.λ.π.)

- Σε ποιο βαγόνι να ανέβουμε; Ρωτάνε τα ζωάκια με «ου» στο όνομά τους.
- Στο δεύτερο βαγόνι, απαντά ο Τσαφ Τσουφ!

Όταν όλα τα ζώα ανεβούν, το τρένο ξεκινάει και τα φρούτα και τα ζώα τραγουδούν:

**«Φεύγει φεύγει ο Τσαφ Τσουφ!
Η μηχανή του παφ και πουφ!
Φεύγει πάει μακριά
με φρούτα και ζώα συντροφιά!»**

Τρίτος σταθμός η Λουλουδούπολη. «Του τουου!» σφύριξε και πάλι ο Τσαφ Τσουφ. Τα λουλούδια μόλις τον είδαν άρχισαν να μοσχοβολούν και να τραγουδούν:

**«Να τος ο Τσαφ Τσουφ!
Η μηχανή του παφ και πουφ!»**

Όλα τα λουλούδια μαζεύτηκαν στο σταθμό. Ήθελαν κι αυτά να ταξιδέψουν.

- Όχι, όχι όλα τα λουλούδια, είπε ο Τσαφ Τσουφ. Μόνο αυτά που έχουν στο όνομά τους τη φωνούλα «ου» που είναι η αγαπημένη μου!!!
- Μα, δεν ξέρουμε αυτή τη φωνούλα ούτε κι αν υπάρχει στο όνομά μας, είπαν τα λουλούδια!
- Μη φωνάζετε και μη σπρώχνεστε, είπε ο Τσαφ Τσουφ και σκεφθείτε τι μπορούμε να κάνουμε.

(Ο/Η εκπαιδευτικός ρωτάει τα παιδιά αν μπορούν να βοηθήσουν τα λουλούδια με «ου» να ανέβουν. Ποια λουλούδια μπορούν να ανέβουν; Αν τα παιδιά δυσκολεύονται τους δείχνει καρτέλες για να ξεχωρίσουν αυτά που το όνομά τους έχει «ου», όπως τουλίπα, ζουμπούλι, παπαρούνα, πετούνια, σκουλαρίκια κ.ά.)

- Σε ποιο βαγόνι να ανέβουμε; ρωτάνε τα λουλούδια με «ου» στο όνομά τους.
- Στο τρίτο βαγόνι, απαντά ο Τσαφ Τσουφ!

Όταν όλα τα λουλούδια ανεβούν, το τρένο ξεκινάει και τα φρούτα, τα ζώα και τα λουλούδια τραγουδούν:

«Φεύγει φεύγει ο Τσαφ Τσουφ!

Η μηχανή του παφ και πουφ!

Φεύγει πάει μακριά

με φρούτα, ζώα και λουλούδια συντροφιά!»

Και ο Τσαφ Τσουφ συνέχισε το ταξίδι του μαζί με τους φίλους του..... Τα παιδιά μπορούν να δώσουν το δικό τους τέλος στην ιστορία....

(Ανάλογα με το ενδιαφέρον που θα δείξουν τα παιδιά μπορούμε να συνεχίσουμε το ταξίδι του τρένου με στάση στην Παιχνιδούπολη, την Ψαρούπολη, στην Επαγγελματούπολη και αλλού.)

Δραστηριότητες που βοηθούν στην επίτευξη των αρχικών μας στόχων.

1. Για να βοηθήσουν τα παιδιά τον Τσαφ Τσουφ να αναγνωρίζει το ου το σχηματίζουν με πλαστελίνη. Το "γράφουν" στον αέρα με το δάχτυλό τους. Προσέχουμε τη σειρά με την οποία θα τοποθετήσουν τα παιδιά τα γράμματα ώστε να σχηματίζετε το δίψηφο «ου».

2. Η δασκάλα γράφει στον πίνακα τις λέξεις των φρούτων/ζώων κλπ. με ου. Καλεί τα παιδιά να τη βοηθήσουν να χρωματίσει το **ου**.

3. Στον πίνακα υπάρχουν επιλεγμένες εικόνες με φρούτα, ζώα κλπ. Με και χωρίς ου. Η δασκάλα καλεί τα παιδιά να διαλέξουν τις εικόνες με ου και να τις γράψουν με λέξεις.

4. Για να μπορέσει το τρενάκι να μάθει καλύτερα το «ου», στην αυλή του σχολείου το γράφουμε σε πολύ μεγάλο μέγεθος και τα παιδιά σαν τρενάκι ακολουθούν τη φορά των γραμμάτων και περπατούν πάνω στο «ου». Μπορούν να επαναλάβουν τη διαδρομή των γραμμάτων αυτή τη φορά κάνοντας κουτσό ή χοροπηδώντας.

Ζητάμε από τα παιδιά να σκεφθούν πώς να αισθάνονται τα φρούτα, ζώα, λουλούδια, λαχανικά που δεν ανέβηκαν στο τρένο. Τους ρωτάμε αν ποτέ τα ίδια αισθάνθηκαν παρόμοια στη ζωή τους.

Τέλος, ζητάμε να σκεφθούν ένα λόγο - επιχείρημα για να πείσουν τον Τσαφ Τσουφ να τα πάρει και αυτά μαζί τους κι ας μην έχει το όνομά τους το «ου».

ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Μαθηματικά:

Σύνολα - Προβλήματα πρόσθεσης και αφαίρεσης

Στα μαθηματικά, με τη βοήθεια των εικόνων των φρούτων, των ζώων, των λουλουδιών και των λαχανικών, τα παιδιά εξασκούνται στην πρόσθεση και την αφαίρεση. (Πόσα φρούτα ανέβηκαν στο τρένο; Πόσα έμειναν στο σταθμό; Πόσα ήταν όλα; Ποιο βαγόνι είχε τα περισσότερα; κλπ.)

Τακτικοί αριθμοί

Με χαρτόνι έχουμε κατασκευάσει το τρένο Τσαφ Τσουφ και τα βαγόνια του. Έχουμε ακόμη ετοιμάσει καρτέλες με εικόνες φρούτων, ζώων, λουλουδιών, λαχανικών και τις ονομασίες τους και ζητάμε από τα παιδιά να τις βάλουν στο κατάλληλο βαγόνι (αισθητοποίηση των τακτικών αριθμητικών).

Καλλιτεχνικά :

Εικονογραφούν το παραμύθι ομαδικά και το δένουν σε βιβλίο, αν η ιστορία έχει παρουσιαστεί σε power point.

Βρίσκουν από περιοδικά εικόνες που αρχίζουν ή έχουν μέσα τους το «ου» και τις κολλούν σε χαρτόνι, σχηματίζοντας ένα ακόμη βαγόνι του τρένου. Μπορούν να σκεφτούν με αφορμή κάποιες από αυτές τις εικόνες το δικό τους παραμύθι.

Βάζουν τη δική τους μουσική στα επαναλαμβανόμενα στιχάκια του παραμυθιού. Χωρίζονται σε ομάδες (φρούτα, ζώα, λουλούδια, λαχανικά) επιλέγουν ένα μουσικό όργανο η κάθε ομάδα και συνοδεύει το τραγούδι.

Δραματοποίηση της ιστορίας από τα παιδιά, που θα ενισχύσει την επιθυμία τους για ατομική ανάγνωση της ιστορίας.

Τα παιδιά γράφουν με παχιά γράμματα το «ου» σε χαρτόνι και το διακοσμούν με μικρά χρωματιστά «ου». Οι ζωγραφιές τους αυτές μπορούν να κοπούν και να γίνουν παζλ και το ένα παιδί να αναλάβει να συνθέσει τα κομμάτια του παζλ του διπλανού του.

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

Τονισμός του Ου

Ο ήλιος (ο) και το μισοφέγγαρο (υ), που ξάπλωσε να ξεκουραστεί, αποφάσισαν ότι μερικές φορές θα ήθελαν να παίζουν μαζί και να κάνουν αχώριστη κολλητή παρέα. Να γίνουν δηλαδή κολλητοί φίλοι!

- Μα, σήκω βρε παιδάκι μου, του 'λεγε ο ήλιος. Είναι πράγματα αυτά να ξαπλώνεις όσες φορές βρισκόμαστε μαζί και θέλουμε να παίξουμε;

- Δε το θέλω φίλε μου ήλιε. Αλλά βλέπεις είμαι νιογέννητο και η νύχτα με κουράζει. Αν θέλεις όμως να με βοηθήσεις δώσε μου μια ηλιαχτίδα σου, να μπορώ να σε φτάνω.

- Δεν μπορώ όλες τις φορές φεγγαράκι μου. Εγώ να δεις τι κούραση που έχω τρέχοντας όλη μέρα, είπε ο ήλιος.

Έτσι, αποφάσισαν αυτό να γίνεται μόνο όταν παίζουν κυνηγητό και χρειάζεται να φωνάξουν μαζί για να ακουστούν λίγο περισσότερο. Όταν λοιπόν, φωνάζουν και γελούν ο ήλιος δίνει μια ηλιαχτίδα στο ξαπλωμένο φεγγάρι και οι φωνές τους ακούγονται ως πέρα μακριά.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Στη συνέχεια ο/η εκπαιδευτικός δίνει στα παιδιά μία σελίδα με λέξεις και τα ζητά να κυκλώσουν τις λέξεις αυτές που ο ήλιος χρειάστηκε να δώσει μια ηλιαχτίδα στον αχώριστο φίλο του, το φεγγαράκι. Μετά μπορούν να τις διαβάσουν φωνάζοντας και αυτά δυνατά τις συλλαβές που τονίζονται π.χ. γουρουνι, πεταλουδα, ουρανός, αλεπου.

Φεύγοντας το ουράνιο τόξο άφησε και κάποιες λέξεις για να τις μάθουν να τις διαβάζουν και να τις γράφουν μέχρι να ξανάρθει!

Το παιχνίδι του «ου»

1. Χωρίζουμε την τάξη σε δύο ισομερείς ομάδες. Σχεδιάζουν σε χρωματιστό χαρτόνι (ή άσπρο που βάφουν) τα παιδιά της μιας ομάδας το όμικρον και τα παιδιά της άλλης ομάδα το ύψιλον και το καρφισώνουν ή κολλούν με χαρτοταινία επάνω τους.

Τα παιδιά των δύο ομάδων είναι διασκορπισμένα στο χώρο της τάξης. Ο /η εκπαιδευτικός της τάξης βάζει να ακούσουν τραγούδια και τα παιδιά κινούνται στο χώρο στους ήχους της μουσικής. (Ο / Η εκπαιδευτικός φροντίζει στα τραγούδια που ακούν τα παιδιά να γίνεται αναφορά στο «ου» π.χ. η κουκουβάγια, ο κούκος, ο παππούς κ.ά.). Σταματά σε διάφορα σημεία το τραγούδι και τότε πρέπει ένα παιδί της μιας ομάδας του όμικρον να βρει ένα παιδί της άλλης ομάδας του ύψιλον και μαζί να φωνάξουν «ου». Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στο σωστό σχηματισμό του «ου», σωστή σειρά τοποθέτησης κι όχι απλώς ο σχηματισμός ομάδας από ένα «ο» και ένα «υ». Αν θέλουμε μπορούμε να επιβραβεύουμε το ζευγάρι του «ου» που σχηματίστηκε πρώτο με χειροκροτήματα και φωνάζοντας ου. Ρωτάμε τα παιδιά τι δώρα θα μπορούσαμε να κάνουμε στα παιδιά που νίκησαν από ρούχα που περιέχουν το «ου» όπως φούστα, μπλούζα, πουλόβερ κ.ά., τι παιχνίδια θα μπορούσαμε να

δώσουμε στα παιδιά που να περιέχουν το «ου» όπως κούκλα, κουζινικά κ.ά., τι βιβλία - παραμύθια που στον τίτλο τους υπάρχει το «ου» θα μπορούσαμε να τους χαρίσουμε κ.λ.π. (π.χ. η Κοκκινোসκουφίτσα, ο Κοντορεβυθούλης)

2. Τα παιδιά σχηματίζουν κύκλο και λένε το «ου» με διαφορετικούς τρόπους: χαρούμενα, θυμωμένα, άγρια, παραπονιάρικα, δυνατά, σιγανά, φοβισμένα, γελαστά κ.ά.
3. Μιμούνται ήχους που ακούγεται το «ου» όπως τη φωνή του κούκου, της κουκουβάγιας, της αγελάδας, του λύκου, του δυνατού ανέμου, του φυσήματος για το σβήσιμο των κεριών μιας τούρτας ή του ανάμματος φωτιάς, του σουτ που διατάζει ησυχία κ.λ.π.
4. Σε ζευγάρια τα παιδιά συζητούν, με τη διαφορά πως έχουν στη διάθεσή τους μόνο το «ου». Τέλος λένε το αγαπημένο τους τραγούδι χρησιμοποιώντας πάλι μόνο τη συλλαβή «ου».
5. Αποφασίζουν να ζωγραφίσουν σε κόμικς διάφορες περιστάσεις στις οποίες μπορεί να χρησιμοποιήσει κανείς το «ου» ως επιφώνημα γράφοντάς το μέσα σε συννεφάκι. Π.χ.
6. Δυο άνθρωποι σε δυο διαφορετικές κορυφές βουνών που χαιρετούν ο ένας τον άλλο «ου ου!» ή σε δυο μακρινά μπαλκόνια κ.ά.
7. Οι φίλαθλοι μιας ομάδας γιουχάρουν έναν παίκτη της άλλης ομάδας.
8. Τα μέλη μιας χορωδίας ζεσταίνουν τις φωνές τους.
9. Οι ιθαγενείς μιας φυλής της Αφρικής χορεύουν γύρω από τη φωτιά τραγουδώντας με ρυθμό «ου ου ου».

(Όλα τα παραπάνω μπορούν να δραματοποιηθούν.)

10. Ζητάμε από τα παιδιά να βρουν λέξεις που έχουν μέσα τους δύο «ου» όπως κουνούπι, κουλούρι, κουδούνι ή λέξεις που τελειώνουν σε -ούλα, -ούλι.

ΚΕΙΜΕΝΙΚΑ ΕΙΔΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

1. ΓΡΑΦΗ ΛΙΣΤΑΣ ΟΝΟΜΑΤΩΝ

Το λιοντάρι έχει γενέθλια σε δυο εβδομάδες και σκέφτεται να καλέσει ένα ζευγάρι από όλα τα ζώα, μικρά και μεγάλα που ζουν στα δάση, στα λιβάδια, στις ζούγκλες, στα αγροκτήματα. Η λιονταρίνα του λέει πως είναι πάρα πολλά και δεν μπορεί να ετοιμάσει τόσα πολλά φαγητά και γλυκά για να τα περιποιηθεί. Αποφασίζουν να καλέσουν μόνο όσα το όνομά τους έχει το «ου». Ποια είναι αυτά; Μπορείτε να βοηθήσετε το λιοντάρι να βρει σε ποια ζώα πρέπει να στείλει προσκλήσεις; Από την παρακάτω λίστα με τα ονόματα των ζώων βρείτε αυτά που έχουν το «ου» στο όνομά τους. Αφού τα βρείτε, γράψτε τα ονόματα αυτά σε μια νέα λίστα, και ετοιμάστε μια πρόσκληση για να τη δώσουμε στον ταχυδρόμο των ζώων.

(ακολουθεί ενδεικτική λίστα με ονόματα ζώων)

ΟΝΟΜΑΤΑ ΖΩΩΝ

Ελάφι

Αλεπού

Λύκος

Πεταλούδα

Αρκούδα

Αγελάδα

Κούκος

Ποντίκι

Γουρούνι

Άλογο

Γαϊδούρι

Μαϊμού

Κουνούπι

Χήνα

Κουνελάκι

Κουκουβάγια

Καμήλα

Βουβάλι

Σκίουρος

2. ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Τα παιδιά διαβάζουν και βοηθούν το λιοντάρι να ζωγραφίσει τις προσκλήσεις των γενεθλίων του.

Αλεπού,

Έλα στο πάρτι μου
που θα γίνει στο δάσος
σήμερα το μεσημέρι
2 η ώρα
Σε περιμένω!

Το λιοντάρι

3. ΕΥΧΕΤΗΡΙΑ ΚΑΡΤΑ

Τα παιδιά, διαλέγουν ένα όνομα ζώου με ου, και ετοιμάζουν μια ευχετήρια κάρτα για τα γενέθλια του λιονταριού!

(π.χ. χρόνια πολλά λιοντάρι

Ο κούκος)

(Ορθογραφικά μας ενδιαφέρει μόνο η λέξη που περιέχει ου)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΑΝΑΤΡΟΦΟΔΟΤΗΣΗΣ

3. ΓΡΑΜΜΑ (δίνεται ως ανατροφοδότηση μετά την ολοκλήρωση της Α4 ενότητας)

Σε ένα από τα ταξίδια του ο Τσαφ Τσουφ συνάντησε το ουράνιο τόξο. Ήθελε πολύ να παίξει και να συζητήσει μαζί του, αλλά το ουράνιο τόξο ήταν πολύ βιαστικό. Είχε ταξιδέψει σε πολλές γειτονιές της Ευρώπης. Πέρασε από τη Βουλγαρία, τη Ρουμανία την Τουρκία, την Ιταλία, την Αγγλία, την Ουκρανία, τη Γερμανία, την Ουγγαρία, την Ισπανία.

(Ο/Η εκπαιδευτικός ρωτά: ποιες από αυτές τις χώρες θα μπορούσαν να γίνουν φίλες με τον Τσαφ Τσουφ και γιατί;)

Το ουράνιο τόξο, λοιπόν, επειδή ήταν πολύ βιαστικό έδωσε στο φίλο μας το τρενάκι ένα γράμμα, όπου του έγραφε τι έκανε στο ταξίδι του στις γειτονιές της Ευρώπης. Θέλετε να διαβάσω τι έγραφε;

Αγαπημένοι μου φίλοι,

Στο ταξίδι μου αυτό ταξίδεψα σε πολλά όμορφα μέρη φέρνοντας χαρά και γαλήνη στους ανθρώπους.

Ταξίδεψα πάνω από δάση όπου συνάντησα αρκούδες, ελάφια, αλεπούδες, κουνάβια και σκιουράκια. Όποτε πεινούσα έσκυβα στα περιβόλια και έβρισκα νόστιμα και ζουμερά φρούτα: φράουλες, μούσμουλα, μούρα και βατόμουρα. Άλλοτε έσπαγα και έτρωγα φουντούκια και καρύδια. Όταν ήθελα να παίξω, μάζευα κουκουνάρια και τα πετούσα ψηλά στον ουρανό ή έπαιζα κρυφτό με τις πεταλούδες.

Στις πόλεις και τα χωριά σταματούσα στους φούρνους για να πάρω κουλούρι, σταφιδοκούλουρο και μουστοκούλουρα. Στους ανθισμένους κήπους ορμούσα με λαχτάρα να μαζέψω χρώμα από τα πλουμιστά λουλούδια

όπως τα ζουμπούλια, τις πετούνιες τις σκουλαρικιές, τις τουλίπες, τις τριανταφυλλιές. Έπαιζα στις κούνιες τις τσουλήθρες, το μονόζυγο με τα παιδιά της γειτονιάς.

Στη θάλασσα έπιασα κουβέντα με τις σουπιές, τις κουτσομούρες, τις τσούχτρες, τα μπαρμπούνια. Καθρεφτίστηκα στα νερά της σταματώντας τη φουρτούνα. Χαιρέτησα τους ναυτικούς που προσπαθούσαν να με ξεμπερδέψουν από τα δίχτυα τους, τους ευχήθηκα «καλό κουράγιο» και συνέχισα το ταξίδι μου για άλλα μέρη.

(Μετά την ανάγνωση του σημειώματος του ουράνιου τόξου ο/η εκπαιδευτικός κάνει ερωτήσεις για να διαπιστώσει αν τα παιδιά κατανόησαν το κείμενο. Τους ζητάμε να μας πουν ποια εικόνα από αυτές που περιγράφει τους άρεσε περισσότερο και γιατί και στο τέλος της ιστορίας τους ζητάμε να τη ζωγραφίσουν).

Ο Τσαφ Τσουφ βάλθηκε να βρει την αγαπημένη του φωνούλα, το «ου», μέσα στο σημείωμα του ουράνιου τόξου. Μου έστειλε λοιπόν το γράμμα και μου ζήτησε να τον βοηθήσετε.

(Ο/Η εκπαιδευτικός δίνει στα παιδιά φωτοτυπία του σημειώματος του ουράνιου τόξου, και ζητά από τα παιδιά να βοηθήσουν τον Τσαφ Τσουφ να βρουν μέσα στο γράμμα τις λέξεις με ου και να τις χρωματίσουν. Έπειτα τους ζητά να διαβάσουν τις συλλαβές και να προσπαθήσουν να διαβάσουν όσες λέξεις μπορούν.)

Βιβλιογραφία

Αϊδίνης, Α., 2006: *Φάκελος βιβλιογραφίας για το μάθημα εμβάθυνσης, «απόκτηση και διδασκαλία της πρώτης ανάγνωσης και γραφής», Θεσσαλονίκη: Α.Π.Θ. Διδακταλείο Δ. Γληνός*

Anderson, R., Hierbert, E., Scott, J., Wilkinson I., 2000: *Πώς να δημιουργήσουμε ένα έθνος από αναγνώστες*, επιμ. Σ. Βοσνιάδου, μτφρ. Α. Αρχοντίδου, Ι. Μπίμπου, Φ. Παπαδημητρίου, Σ. Βοσνιάδου, Αθήνα: Gutenberg

Κασσωτάκη Μ., (1998): *Η αξιολόγηση της επιδόσεως των μαθητών (μέσα-μέθοδοι-προβλήματα- προοπτικές)*, Αθήνα, Γρηγόρης

Μακρίδου-Μπούσσιου Δ., (2003): *Θέματα μάθησης και διδακτικής*, Θεσσαλονίκη, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Μήτσης, Ν., 1996: *Διδακτική του γλωσσικού μαθήματος*, Αθήνα: Gutenberg

Μουζάκη, Α., 2005: «Αναδόμενος γραμματισμός και γλωσσική ανάπτυξη στην προσχολική ηλικία» στο *Έρευνα και πρακτική του γραμματισμού στην ελληνική κοινωνία*, επιμ. Π. Παπούλια – Τζελέπη, Α. Φτερνιάτη, Κ. Θηβαίος, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, σελ. 23-40.

ΟΕΔΒ: Γλώσσα Α΄ δημοτικού, Βιβλίο Δασκάλου

Παπαδοπούλου, Σ., 2000: *Η ολική γλώσσα*, Αθήνα: Τυπωθήτω –Γιώργος Δαρδάνος

Παρθένης, Χ., 2010: «Η συμβολή του κουνστρουκτιβισμού στη διαπολιτισμική διάσταση της εκπαίδευσης» στο *Επιστημονικό Βήμα*, τ.12 σελ.

Σαλβαράς Γ., (2000): *Κατασκευή και χρήση διδακτικού υλικού για την αξιολόγηση όλων των μαθητών*, *Κίνητρο* τευχ. 2, σ.σ. 115-144, Αλεξανδρούπολη, Δ.Π.Θ.

Φλουρής Γ., (1983): *Αναλυτικά Προγράμματα – Για μια νέα εποχή στην εκπαίδευση*, Αθήνα, Γρηγόρης

Χριστιάς Ι., (2003): *Θεωρία και μεθοδολογία της διδασκαλίας*, Αθήνα, Γρηγόρης

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Smith, F., 2006: *Κατανοώντας την ανάγνωση*, μτφρ. Γ. Κρεασίδης, Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο

Τοκατλίδου, Β., 2003: *Γλώσσα, επικοινωνία και γλωσσική εκπαίδευση*, Αθήνα: Πατάκη

Χαραλαμπόπουλος, Α., & Χατζησαββίδης Σ., 1997, *Η διδασκαλία της λειτουργικής χρήσης της Γλώσσας: Θεωρία και πρακτική εφαρμογή*, Θεσσαλονίκη: Κώδικας